

ไม้ต้นไม่ผลัดใบ สูงถึง 40 เมตร โคนมีพูพอน เปลือก สีน้ำตาลอมส้มอ่อนถึงน้ำตาลอมเทา แตกเป็นแผ่นหรือสะเก็ด เปลือกในเป็นชั้นสีชมพูอมส้มถึงน้ำตาลอมแดง มียางใสหรือสีครีม มีกลิ่นหอม ใบ ใบย่อย 2-5 คู่ รูปไข่ถึงขอบขนานแกมรี กว้าง 2-6(8) เซนติเมตร ยาว 5-16(26) เซนติเมตร ปลายเรียวแหลมสั้น โคนกลมหรือรูปลิ้นเบี้ยว เกือบ ใบแห้งสีน้ำตาลอมเทาหรือน้ำตาลเข้ม เส้นกลางใบนูนด้านบน เส้นใบ 10-18 คู่ ทำมุม 70-90 องศา โค้งและเชื่อมเป็นวงใกล้ขอบใบ เส้นใบย่อยเป็นร่างแหละเอียด เห็นชัดด้านล่าง ก้านใบย่อยยาว 1 เซนติเมตร ค่อนข้างใหญ่แบน ด้านบนเป็นร่อง บวมที่ปลายทั้งสองด้าน ก้านข้อใบใหญ่ ยาวถึง 15 เซนติเมตร ด้านบนแบน และเป็น ร่อง โคนบวมชัด กิ่งใหญ่ เกือบหรือมีขนเมื่ออ่อน ปลายมียาง ดอก ขนาด 0.5 เซนติเมตร สีเขียวอ่อนหรือออกขาว เกือบ ออกเป็นช่อแตกแขนงยาวถึง 30 เซนติเมตร ตามซอกใบ กลีบเลี้ยงยาว 1 มิลลิเมตร โคนเชื่อมกัน กลีบดอกยาว 2 มิลลิเมตร โคนแคบ ดอกเพศผู้มีเกสรเพศผู้ 6 อัน ติดรอบจานฐานดอกนุ่ม เกสรเพศเมียเป็นหมันเล็กมาก ผล กลมเบี้ยวหรือรูปไข่ ขนาด 1.2-1.8 เซนติเมตร แบนด้านเดียว ยอดเกสรเพศเมียติดห่างจากกึ่งกลางผล สีเขียวอมเทา เปลี่ยนเป็นสีม่วงดำเมื่อแก่ พบในป่าดิบที่ต่ำ ป่าพรุ หรือตามริมน้ำ ในป่าดิบ-ป่าไผ่ สูงถึง 600 เมตร ที่ จังหวัดชุมพร ระนอง สตูล นราธิวาส

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, ไชยอน พินดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้ ฉบับ – พิมพ์ครั้งที่ 1.-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปท. 2558. 768 หน้า

ภาพประกอบ : <https://www.flickr.com/photos/reulini/32768452791>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้พุ่ม หรือไม้ต้นขนาดเล็กถึงขนาดกลาง สูง 3-15 เมตร ใบเดี่ยว รูปรี รูปรีแกมรูปขอบขนาน หรือรูปไข่กลับ กว้าง 3.5-5 เซนติเมตร ยาว 10-14 เซนติเมตร ปลายเรียวแหลม โคนสอบ ขอบเรียบ แผ่นใบหนาปานกลาง เส้นแขนงใบข้างละ 5-6 เส้น ก้านใบยาว 1-8 เซนติเมตร ช่อดอกยาว 5-6 เซนติเมตร ส่วนใหญ่ออกตามง่ามใบใกล้ปลายกิ่ง แตกแขนงเป็นคู่ๆ โดยมีดอกออกบนระนาบเดียวของกิ่ง ดอกสีขาว กลิ่นหอม ก้านดอกสั้นมากหรือไม่มี กลีบเลี้ยงโคนติดกันเป็นรูปถ้วย ยาวประมาณ 3 มิลลิเมตร ปลายแยกเป็น 5 แฉก กลีบเลี้ยงจะขยายใหญ่ขึ้นเมื่อผลแก่ และติดแน่นบนกิ่งไม่ร่วงไปพร้อมกับผล กลีบดอกสีขาว โคนติดกันเป็นหลอดปลายบานเล็กน้อย ยาวประมาณ 3 มิลลิเมตร ปลายแยกเป็น 5 กลีบ รูปขอบขนาน ยาวประมาณ 3 มิลลิเมตร ปลายกลีบมนและมักพับกลับลงด้านล่างเมื่อดอกบานเต็มที่ เกสรเพศผู้ 5 อัน ติดอยู่ระหว่างแฉกกลีบดอก ก้านชูอับเรณูยาว 2-3 มิลลิเมตร ผลกลม เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 4 มิลลิเมตร มีเนื้อหุ้มบางๆ ภายในมีเมล็ดสีดำ 2-4 เมล็ด มีหน้าตัดขวางเป็น รูปสามเหลี่ยมฐานโค้ง หนาประมาณ 2 มิลลิเมตร ขึ้นตามป่าดิบชื้นที่สูงจากระดับน้ำทะเล 10-400 เมตร

ข้อมูลอ้างอิง : ราชบัณฑิตยสถาน. 2538. อนุกรมวิธานพืช อักษร ก. กรุงเทพมหานคร: เพ็ญพิมพ์.
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาพฤกษศาสตร์แห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาพฤกษศาสตร์แห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

กาแรงหิน

Koilodepas longifolium Hook.f.

EUPHORBIACEAE

ไม้พุ่ม หรือไม้ต้นเล็ก สูงได้ถึง 7(12) เมตร เปลือกสีเทาอ่อน เรียบ ใบเดี่ยว ออกสลับ รูปรีถึงขอบขนาน กว้าง 1.5-10 เซนติเมตร ยาว 11-33 เซนติเมตร ปลายเรียวแหลม โคนห้หรือรูปลิ้ม ขอบจักเล็กน้อย ด้านบนเกลี้ยง ด้านล่างเกลี้ยงหรือมีขนรูปดาวห่างๆ และมีต่อมเล็กตามขอบ ก้านใบยาว 0.5-1.5 เซนติเมตร ปลายป่องทั้งสองด้าน หูใบยาว 2-10 มิลลิเมตร ปลายแฉกแหลม ดอกสีขาวหรือเหลือง แยกเพศ ออกเป็นช่อเล็กห้อยยาวได้ถึง 15 เซนติเมตร ดอกเพศเมียมี 1-3 ดอกที่โคน ดอกเพศผู้หลายดอกด้านบน ไม่มีก้านดอก ไม่มีกลีบดอกและจานฐานดอก ดอกเพศผู้ออกเป็นกลุ่มกว้าง มีได้ถึง 34 ดอก กลีบเลี้ยงยาว 1.5 มิลลิเมตร จักลึก 1/3 ของกลีบเป็น 3 พู ด้านนอกมีขน รูปดาวแน่น เกสรเพศผู้มี 4-5 อัน เรียงวงเดียว ก้านชูอับเรณูเป็นสายแบน โคนเชื่อมเป็นหลอดสั้นล้อมรังไข่ เล็กและเป็นหมัน ดอกเพศเมียกลีบเลี้ยง มี 6-9 พู มีขนเหมือนในดอกเพศผู้ รังไข่ขนาด 3-4 มิลลิเมตร มี 3 ช่อง ขนแน่น ยอดเกสรเพศเมียมี 3 อัน ยาว 1-4 มิลลิเมตร ปลายเป็นง่าม ผล ขนาด 1.3-1.8 เซนติเมตร สีเขียวอมเหลือง มี 3 พู กลีบเลี้ยงติดทนที่โคน แก่เปลือกหนาแข็งแตกเป็น 3 เสี่ยงสองครั้ง เมล็ด ขนาดประมาณ 8 มิลลิเมตร คล้ายหินอ่อน

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, ไชมอน พินดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปฟ. 2559. 792 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ชื่อพื้นเมือง : กุมเถื่อน ค่อม ตึง หุย เปียดใหญ่ เหมือดดอย

ไม้ต้น สูงถึง 18 - 30 เมตร เรือนยอดแคบ โคนมีพุ่มพองเล็ก เปลือก สีน้ำตาลเข้มหยาบ และแตกเป็นร่องหรือเป็นตารางสม่ำเสมอ เปลือกในสีเหลืองอ่อนถึงสีน้ำตาลแดง ใบ กว้าง 3-7(9) เซนติเมตร ยาว 8-17(-22) เซนติเมตร ออกดอกใกล้ปลายกิ่ง รูปรีหรือขอบขนาน (พบบ้างที่เป็นรูปไข่หรือไข่กลับ) ปลายแหลมหรือแหลมสั้น โคนแคบเบี้ยว ขอบจักซี่ฟันเป็นคลื่นหยาบ กิ่งอ่อนมีขนเส้นไหม ใบแก่มีต่อมเป็นจุดกระจายคล้าย เป็นสะเก็ดเล็กๆ หรือเป็นตุ่มสีน้ำตาลล่างเมื่อแห้ง มีขนบนเส้นกลางใบทั้งสองด้าน ใบแก่สีแดง เส้นใบ 5-8 คู่ โค้งจมด้าน บน หนุนด้านล่าง เส้นใบย่อยห่าง ก้านใบยาว 2-5 เซนติเมตร สีออกชมพู ปลายบวมชัด มีขนเมื่ออ่อน ต่อไปเกลี้ยง หูใบรูปใบหอก ร่วงเร็ว กิ่งมีขนเช่นเดียวกับก้านใบ ดอกมีเส้นขนละเอียด ไม่มีน้ำยาง ดอก กว้าง 0.8-1.2 เซนติเมตร สีขาวสมบูรณ์เพศ ออกเป็นช่อแผ่ได้ระดับใบหรืออาจพ้อออกตามซอกใบ ยาว 6-15(20) เซนติเมตร ก้านดอกยาว 4-8(12) เซนติเมตร มีขน กลีบเลี้ยง 4-5 กลีบ กว้าง 2 มิลลิเมตร ยาว 4-7 มิลลิเมตร รูปใบหอกหรือสามเหลี่ยมแคบ มีสะเก็ด คล้ายในใบ เมื่อแห้งมีขนเล็กน้อยไปยังโคนด้านนอก ต่อไปเกลี้ยงด้านในเกลี้ยงหรือมีขนที่เส้นกลาง กลีบดอก 4-5 กลีบ กว้าง 3 มิลลิเมตร ยาว 5-8 มิลลิเมตร รูปลิ้น ขอบจักลึกเป็นฝอยตลอดแนวมีขนตามขอบ ไปยังโคนกลีบหรือเกลี้ยงทั้งสองด้าน เกสรเพศผู้ 25-40 อัน ยาว 1.5-2 มิลลิเมตร อับเรณูปลายหู่ มีกลุ่มขนที่ปลาย รังไข่รูปไข่ มีขนเส้นไหม ก้านเกสรเพศเมียยาวกว่ารังไข่มาก มีขนสั้นด้านล่าง จานฐานดอกจัก 5 พูขีด ผล กว้าง 1.5-2 เซนติเมตร ยาว 2.5-4 เซนติเมตร รูปขอบขนานแกมรีหรือรูปไข่กลับ แข็งและเกลี้ยง มีจุดสีเหลือง เมื่อแห้งมีสะเก็ดคล้ายในใบ ก้านผลยาวประมาณ 1 เซนติเมตร เกลี้ยง เมล็ดแข็ง รูปขอบขนาน มีร่องข้าง 3 ร่อง เกลี้ยงหรือมีร่องประสานกัน 1-3 เมล็ด พบทั่วไปในป่าดิบเดิมและ ป่ารุ่นทั่วไปในภาคใต้

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โฮมอน ฟินดา ลิธิสสุนทร กิ่งกานดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม - พิมพ์ครั้งที่ 1.-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปพ. 2558.

ภาพประกอบ : ภาพผล : http://www.qsbq.org/Database/Botanic_Book%20full%20option/search_detail.asp?botanic_id=842

ภาพดอก : https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Elaeocarpus_floribundus_01.JPG

ภาพใบ/ลำต้น : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัดกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

Dialium indum L.

FABACEAE (Leguminosae)

ไม้ต้น ไม้ผลัดใบ สูง 15-25 เมตร กิ่งเล็กเรียว เปลือกสีเทาอ่อนหรือออกสีชมพู เป็นแอ่ง เล็กๆ เปลือกในมีน้ำเลี้ยงใส ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นสีแดงเมื่อถูกอากาศ ใบยาว 15 เซนติเมตร ใบประกอบแบบขนนกยอเดียว ใบย่อยกว้าง 2.5-3 เซนติเมตร ยาว 7-10 เซนติเมตร รูปขอบขนานแกมรูปไข่ถึงใบหอก โคนรูปกลม ดอก ใหญ่กว่ากลีบเลี้ยง ยาว 5-6 มิลลิเมตร อับเรณูยาว 4-5 มิลลิเมตร รังไข่และก้านเกสรเพศเมียมีขนสีขาว ผล กว้าง 1.5-2 เซนติเมตร ยาว 2-3 เซนติเมตร ค่อนข้างกลมเมื่ออ่อน มีขนละเอียดสีเทา เมล็ดรูปสี่เหลี่ยม ขนเมเปือกป่น ขนาด 12 มิลลิเมตร พบกระจายในป่าดิบ

ข้อมูลอ้างอิง : ไซมอน การ์ดเนอร์ พินดา สิทธิสุนทร ก่อภานดา ชยามฤต ไม่ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1.-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปฟ. 2559. 792 หน้า

ภาพประกอบ : ภาพดอก : <http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Dialium0indum0L>

ภาพใบและผล : <https://florafaunaweb.nparks.gov.sg/Special-Pages/plant-detail.aspx?id=3918>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

กำจัดต้น

Zanthoxylum rhetsa DC.

RUTACEAE

ไม้ต้น สูงได้ถึง 20 เมตร มีหนามแหลมตามลำต้น และกิ่ง ใบประกอบแบบขนนกปลายคี่หรือคู่ เรียงสลับ ยาวได้ถึง 50 เซนติเมตร มีใบย่อย 5-8 คู่ และอาจมีได้ถึง 11 คู่ ก้านใบย่อยยาว 3-5 มิลลิเมตร ใบย่อยรูปไข่หรือรูปรี กว้าง 3-6 เซนติเมตร ยาว 5-14 เซนติเมตร ปลายแหลมมาก โคนแหลมและเบี้ยว ขอบเรียบหรือหยักห่างๆ บางครั้งมีต่อมกลมเล็กๆ ที่บริเวณหยัก เส้นแขนงใบข้างละ 8-15 เส้น ช่อดอกแบบช่อแยกแขนง ขนาดใหญ่ ออกที่ยอดหรือตาม ก้านใบใกล้ยอด ดอกเล็ก ยาว 2-3 มิลลิเมตร ก้านดอกสั้นมาก ดอกเพศผู้มีกลีบเลี้ยงเล็กมาก 4 กลีบ รูปกลมหรือ รูปสามเหลี่ยม กลีบดอก 4 กลีบ สีมวลหรือขาวอมเขียว รูปรีหรือรูปไข่ ยาว 1-2 มิลลิเมตร เกสรเพศผู้ 4 อัน ก้าน ชู่อับเรณูยาวไล่เลี่ยกับกลีบดอก อับเรณูเล็กมาก รังไข่เล็กมาก และไม่สมบูรณ์ ดอกเพศเมียคล้ายดอกเพศผู้ มีรังไข่ใหญ่ ก้านเกสรเพศเมียสั้น ยอดเกสรเพศเมียเล็ก ผลค่อนข้างกลม เส้นผ่านศูนย์กลาง 6-7 มิลลิเมตร ผิวขรุขระ มีกลิ่น เมล็ดเล็ก กลม ดำเป็นมัน กระจายพันธุ์ใน อินเดีย ศรีลังกา พม่า ภูมิภาคอินโดจีน และภูมิภาคมาเลเซีย ในประเทศไทยพบที่ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ ขึ้นตามป่าดิบ บนพื้นที่ระดับต่ำไปจนถึง สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 500 เมตร

ข้อมูลอ้างอิง : http://www.rspg.or.th/plants_data/plantdat/rutaceae/rhetsa_2.htm

ภาพประกอบ : ภาพช่อดอก : <http://www.tradewindsfruit.com/zanthoxylum-rhetsa-seeds>

ภาพลำต้น/ใบ : <http://tropical.theferns.info/image.php?id=Zanthoxylum+rhetsa>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

กำลังหนุมาน

Dracaena conferta Ridl.

ASPARAGACEAE

ไม้พุ่ม สูง 2-3 เมตร ใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับเป็นกลุ่มที่ปลายกิ่ง รูปแถบ กว้างประมาณ 1 เซนติเมตร ยาว 60-70 เซนติเมตร ปลายเรียวแหลม ช่อดอกเป็นช่อโปร่ง ออกตามปลายยอด ช่อแขนงยาวประมาณ 1 เซนติเมตร มี 3-4 ดอก ก้านดอกสั้น กลีบรวม 6 กลีบ สีขาว โคนติดกันเป็นรูปทรงกระบอก ปลายแยกเป็น กลีบแคบๆ 6 กลีบ เกสรเพศผู้ 6 อัน ติดอยู่ที่โคนหลอดดอก อับเรณูติดกับก้านชูอับเรณูตรงกลางทางด้านหลัง แกว่งได้ รังไข่มี 3 ช่อง แต่ละช่องมีออวุล 1 เมล็ด ก้านเกสรเพศเมียคล้ายเส้นด้าย ยอดเกสรเพศเมียเป็นตุ่มกลม ผลกลม

ข้อมูลอ้างอิง : http://www.rspg.or.th/plants_data/plantdat/agavacea/dconfe_2.htm

ภาพประกอบ : http://biodiversity.forest.go.th/index.php?option=com_dofplant&id=896&view=showone&Itemid=59

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์มรดกอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้พุ่ม ไม้ผลัดใบ สูงได้ถึง 20 เมตร มีหนามแหลมแตกแขนง ยาวได้ถึง 7 เซนติเมตร โดยเฉพาะบนกิ่งอ่อนและต้นที่เพิ่งแตกจากหน่อ เปลือก สีเทาอ่อนถึงน้ำตาลอมแดง กลี้ยงหรือแตกเป็นแผ่นตื้น หรือเป็นรอยของช่องอากาศเล็กๆ เปลือกในสีครีมถึงน้ำตาล อ่อนหรือสีแดง ใบเดี่ยว ออกเวียนสลับ รูปไข่แคบถึงรูป ขอบขนานแกมรี กว้าง 3-5 เซนติเมตร ยาว 7-11 เซนติเมตร พบบ้างกว้างได้ถึง 8 เซนติเมตร ยาวได้ถึง 18 เซนติเมตร ปลายเรียวหู่ โคนสอบ รูปไข่ หรือค่อนข้างกลม ขอบเรียบหรือเป็นต่อมซี่ฟันห่าง ใบอ่อนสีแดงอ่อน ใบแก่คล้ายหนังบาง มัน ด้านบนเกลี้ยงทั้งสองด้าน มีต่อม 1 คู่ที่โคนก้านใบ หรือ ที่ปลายก้านใบ เส้นใบ 1 เส้นออกจากโคนใบ และเส้น ใบข้าง 4-6 คู่ ค่อนข้างขนานด้านบน เส้นใบคู่สุดท้ายยาว ไปถึงครึ่งของ ใบ และเห็นชัดพอๆกับเส้นกลางใบ ก้านใบยาว 0.6-1.2 เซนติเมตร เกลี้ยง โคนและปลายไม่ บวม หูใบเล็กรวดเร็ว ดอก สีขาวหรือครีม สมบูรณ์เพศ ออกเป็นช่อไม่ แตกแขนง ยาว 2-8 เซนติเมตร ที่ซอกใบ ใกล้ปลายกิ่ง มีขนละเอียดสีเทาอ่อนหรือออกเหลือง ก้านดอกยาว 6-11 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยง 5-7 กลีบ ยาว 2.5-4 มิลลิเมตร โคนเชื่อมกัน กลีบดอก 5-7 กลีบ ยาว 3-5 มิลลิเมตร โคนเชื่อมกัน เกลี้ยง ยกเว้นขอบด้าน ในไม่มีต่อมจาน ดอก เกสรเพศผู้จำนวนมาก แยกกัน รังไข่รูปแจกัน ก้านเกสรเพศเมียเล็ก ยาว 4-6 มิลลิเมตร ผล รูปไข่หรือรี ยาว 1.7-2.5 เซนติเมตร สีเขียวเทาแก่สีน้ำตาลอมม่วงมีก้าน เกสรเพศเมียที่ปลายโคนมีดอก หลงเหลืออยู่ เนื้อเหนียว แก่ไม่แตก มีประมาณ 6 เมล็ด สีแดง ไม่มีเนื้อ พบในป่าดิบและป่าผลัดใบโปร่งเขาหินปูน

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โชนอน ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z).-กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

แก้งขี้พระร่วง

Celtis timorensis Span.
CANNABACEAE (Ulmaceae)

ไม้ต้น กิ่งผลัดใบ สูงได้ถึง 25 เมตร เปลือกสีเทาอ่อนถึงน้ำตาลอมเทาหรืออมเขียว เรียบหรือแตกเป็นแผ่น มีช่องอากาศทั่วไป เปลือกในสีเหลืองอ่อน ใบ รูปรีกว้างถึงแคบ กว้าง 3-8 เซนติเมตร ยาว 8-15 เซนติเมตร โคนเบี้ยว ขอบจักไม่ชัด เนื้อคล้ายหนังบาง เส้นใบข้าง 1(2) คู่ออกใกล้ปลายใบ ดอกเพศผู้ ออกเป็นช่อเรียว กลีบรวม 5 กลีบ เกสรเพศผู้ 5 อัน ดอกสมบูรณ์เพศ และผลออกเป็นช่อกว้าง ยาว ได้ถึง 5 เซนติเมตร ผลรูปไข่ กว้าง 0.6 เซนติเมตร ยาว 1 เซนติเมตร ก้านผลยาว ได้ถึง 0.5 เซนติเมตร ปลายมีจะงอยแหลม ค่อนข้างเป็น 4 มุม พบในภาคอื่น อาจพบในภาคใต้ด้วย

ข้อมูลอ้างอิง : โฆมน การ์เดนอร์ ดินดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม่ป่าภาคใต้ แม่ - พิมพ์ครั้งที่ 1.-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คบไฟ. 2558. 768 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์มรดกอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์มรดกอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

แกงเลียงใหญ่

Psydrax dicoccos Gaertn.

RUBIACEAE

ไม้พุ่ม เล็กถึงขนาดกลาง สูงได้ถึง 20 เมตร ไม่ผลัดใบหรือกึ่งผลัดใบ ลำต้นมักเรียวตรง และกิ่งใหญ่ออกเป็นคู่ตามแนวราบออกมาทุกมุมคล้ายกับซี่ร่ม ไม่มีหนาม ใบ ส่วนมากกว้าง 1-6 เซนติเมตร ยาว 3-14 เซนติเมตร ออกเป็น คู่ตรงข้าม แผ่นแบนยาวจนถึง เป็นระยะห่างกัน ส่วนมากรูปขอบขนานแกมรี ถึงรูปไข่แคบ ขอบกิ่งเป็นคลื่น เนื้อใบคล้ายหนัง เป็นมันด้านบน เกือบทั้งสองด้านมักมีตุ่มใบเป็นหลุมตามซอกเส้นใบด้านล่าง เส้นใบ 3-8 คู่ โค้งแต่ไม่เชื่อมกัน ทุใบรูปสามเหลี่ยมกว้าง ตรงกลางเป็นสันและปลายแหลมหนา ดอก เส้นผ่านศูนย์กลาง 0.5-1 เซนติเมตร สีเขียวอ่อนถึงขาวหรือออกเหลือง สมบูรณ์เพศ ออกเป็นช่อไม่แตกแขนงหรือแตกแขนง (ช่อกระจุก ช่อซี่ร่ม หรือช่อเชิงหลั่น) ที่ก้านดอกยาว 2-8 มิลลิเมตร เล็กเรียว ถ้วยกลีบเลี้ยงยาว 1-2 มิลลิเมตร ปลายเป็นแฉกรูปสามเหลี่ยม หรือปลายเรียว หลอดกลีบดอกรูปทรงกระบอกกว้าง ปลายจัก (4)5 แฉกลิ้นหรือยาวกว่าหลอด ไม่ซ้อนกันในตาดอก โค้งกลับเมื่อดอกแก่ มีขนที่คอหลอด เกสรเพศผู้มี (4)5 อัน ก้านชูอับเรณูเล็กเรียว อย่างน้อยยาวเท่ากับอับเรณู ติดที่คอหลอด โค้งกลับเมื่อดอกแก่ ก้านเกสรเพศเมียยาว เรียวโผล่พ้นหลอดดอกหรือ ก้านชูอับเรณูยาวโผล่พ้นดอก (มักน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 เท่าของหลอดดอก) ยอดเกสรเพศเมียรูปทรงกระบอก โคนกลวง ผล ยาว 0.5-1.5 เซนติเมตร ก้านผลเรียวยาว 0.6-1.8 เซนติเมตร ทรงกลมถึง ทรงรีหรือไข่กลับ มักแบนหรือเป็น 2 พู เนื้อบาง ผืนแข็งหุ้มเมล็ด 2 อัน มี 1 เมล็ด พบในแอฟริกาเขตร้อนและเอเชีย

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โทมัส ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z).-กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561.880 หน้า
ภาพประกอบ : <https://indiabiodiversity.org/observation/show/390416>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

